

A Nagy-Homlok kútja

Jó néhány évvel ezelőtt a hazai televíziós természetfilmzés nagy „Öregjét”, a sokmilliónyi hazai lépésen át cipelt kamera operatőrért, Szabados Tamást kísérhettem a Duna Televízióban futó rövidfilm sorozatának, a *Forrásbefoglalásoknak* börzsönyi terepi munkái során. Három csendesen csordogáló vízfakadást kerestünk fel a Magas-Börzsöny virágzó szagos mügéktől pompázó májusi bükkerdeinek mélyén, közöttük az egyik hazai viszonylatban is különlegesen nagy tengerszint feletti magasságban fekvő Alsó-Rózsa-forrást.

Egy-egy kamerabeállítás között Tamás bátyámmal az erdeink mélyén rejtőző, kristálytisza vizet ontó vagy éppen csak csepegtető hazai forrásaink, bár „ex lege” védett, de igazából különösebben meg nem becsült, kevésbé ismert, de pótolhatatlan értékeiről beszélgettünk. Filmsorozata is erre akarta felhívni a közfigyelmet.

Évek óta halljuk, olvassuk, hogy minden korábbi pánikkeltő hírverés ellenére, nem a világ szénhidrogén készleteinek gyors és visszafordíthatatlan megcsappanása fogja igazi forradalmi változások és súlyos történelmi események elé állítani az emberiséget, hanem az édes vízkészletek megállíthatatlannak tűnő és egyre gyorsabb ütemű fogyatkozása.

Hazánk szerencsés adottságokkal rendelkezik, térségi összehasonlításban jelentős vízkészletek állnak a rendelkezésünkre. Ez azonban nem jelenti, hogy az egyre sűrűbben jelentkező aszályos évek ne hívnák fel a figyelmet a helyi kisvízfolyások, a fakadó források fontosságára.

Azt hiszem, erről a tő mellett dolgozó erdészek nagy részét nem kell győzködni, hiszen mindennapi munkájuk része e források védelme, állagmegóvása, érték, érzik a kicsiny vízfeltörések, a körülöttük kialakuló forráslápok mikroklímátikus és élőhelyi fontosságát.

Sőt, számtalan forrásunk éppen az erdészek keze-munkája révén kapott kőfoglalatot, kifolyót. Nem egy, nem kettő pedig minden bizonnyal a szívükhöz is közel áll, akár a fásasztó nyári jelölések során nyújtott felfrissülés, akár egy-egy családi, baráti találkozó emlékei kötik hozzá.

A Délnyugati-Börzsönyben emelkedő hatalmas tömegű Nagy-Koppány északnyugatra néző oldalában, ahol a Kecske-hát-völgy hátráló völgyfői vágódznak bele az andezites hegytömegbe, fakad a számomra legkedvesebb hazai forrás, a Homloki-kút.

Nevét a felette emelkedő majd 550 méteres hegycsúcs, eredeti, régies nevééről, a Nagy-Homlokról kapta. A név jól árulkodik a hegytető kopaszságáról, mely a Dunakanyar felől valóban egy emberi

homlokra hasonlít. A Nagy-Homlok tetején elterülő andezit-lejtőszyepp társulás a botanikai kutatások szerint igazi reliktum, az ősi fátlan kopárok maradványa.

Am a forrás felőli északi oldalakat telepített fenyvesekkel, magas kőrissel egyes bükkösök, gyertyános-bükkösök borítják. A Homloki-kút első ránézésre nem több szépen foglalt forrásnál, egy a hegyvidék 427 természetes vízfakadása közül. De minél többször barangolok a környező erdőkben, hegyeken, utakon és térek ide vissza, annál kedvesebbé válik ez az évszakoktól szinte függetlenül bővizűen feltörő tiszta, jéghideg víz.

A nyári arcosások, a szomjat oltó hosszú kortyok, a csobogás megnyugtató hangjai, a kis rakott kőfoglalat látványa a kút felett, túlmutatnak a Nagy-Homlok részvíz-rendszerének hidrológiai értékén. Kötődést jelent. Bízom benne, hogy minél többüknek vannak ilyen forrás-kötődései hazai erdeink mélyén.

Szöveg és kép: Nagy László

